

Beeldkwaliteitsplan & Landschappelijke inpassing

ABZ Diervoeding (Locatie Haastrecht)

Beeldkwaliteitsplan en landschappelijke inpassing

24033.A

ABZ Diervoeding (Locatie Haastrecht)

Definitief

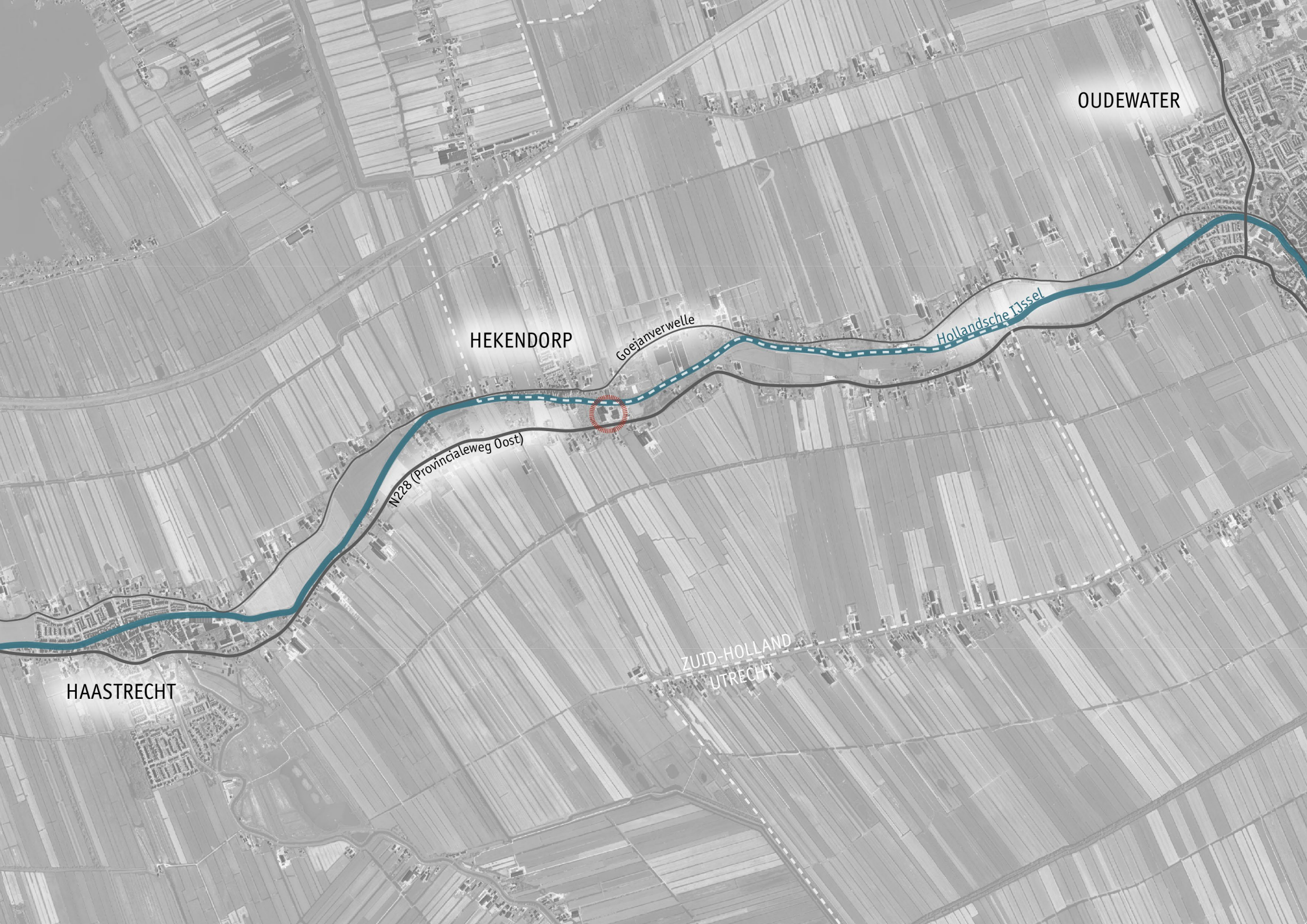
24 februari 2026

Vormgevers van stad & landschap

Inhoudsopgave

<i>Inleiding</i>	7
<i>Analyse</i>	9
<i>Randvoorwaarden en uitgangspunten</i>	15
<i>Beeldkwaliteit</i>	17
<i>Landschappelijke inpassing</i>	23
<i>Bronnenlijst</i>	28

OUDEWATER

HEKENDORP

Goejanverwelle

Hollandsche IJssel

N228 (Provincialeweg Oost)

HAASTRECHT

ZUID-HOLLAND
UTRECHT

1. Inleiding

Een duurzamer fabriekscomplex, gericht op de toekomst, dat wil coöperatie ABZ Diervoeding bereiken met de aanpassing in het omgevingsplan. Hiervoor is een kader opgesteld waarbinnen bebouwing kan plaatsvinden. Dit biedt ruimte aan een getrapte toename in bouwhoogte tot een maximum van 40 meter. Omdat de huidige bebouwing maximaal 26 meter hoog is, zal het complex vanaf grotere afstand zichtbaar zijn.

De coöperatie heeft Bureau Maris gevraagd dit beeldkwaliteitsplan en landschappelijk inpassingsplan op te stellen. Het doel is daarbij een hoogwaardige en voor een fabriek passende architectuur te realiseren, in samenhang met een goede ruimtelijke kwaliteit van de bebouwing en het omringende terrein. Daarbij staat een ingetogen uitstraling voorop, zonder het benadrukken van de hoogte en zonder hoger geplaatste en grotere reclame. Voor de landschappelijke inpassing zijn criteria opgenomen en een voorbeelduitwerking.

Het is van belang voor de aanstaande uitbreiding en eventuele toekomstige vernieuwingen of wijzigingen een kader vast te leggen. Dit biedt zekerheid aan de gemeente, omwonenden en andere betrokken partijen over de beoogde ruimtelijke kwaliteit. Voor deze locatie is de Nota Ruimtelijke kwaliteit Krimpenerwaard 2017 van toepassing. De locatie valt binnen gebied 2B Hollandsche IJssel, er geldt het niveau 'bijzonder'. In de gebiedscriteria staat aangegeven dat er voor enkele plekken langs de Hollandsche IJssel aanvullend kwaliteitsbeleid is vastgesteld. Dit beeldkwaliteitskader dient als aanvullend kwaliteitsbeleid voor de locatie aan de Provincialeweg-Oost 34a en 36 en is daarmee toetsingskader voor de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit Krimpenerwaard (GAOK).

De uitgangspunten en randvoorwaarden zijn ondermeer gebaseerd op hetgeen is vastgelegd in het Krimpenerwaards Kookboek en komen tegemoet aan de eerder gemaakte opmerkingen van de GAOK. Gedurende het participatieproces zijn referentiebeelden en renders getoond. Op verzoek van de GAOK is het beeldkwaliteitplan geabstraheerd en vereenvoudigd. De getoonde beelden dienen alleen ter inspiratie en zijn niet bedoeld om letterlijk na te bouwen.

OUDEWATER

GROOT HEKENDORPSE POLDER

HEKENDORP

POLDER ROZENDAAL

HAASTRECHT

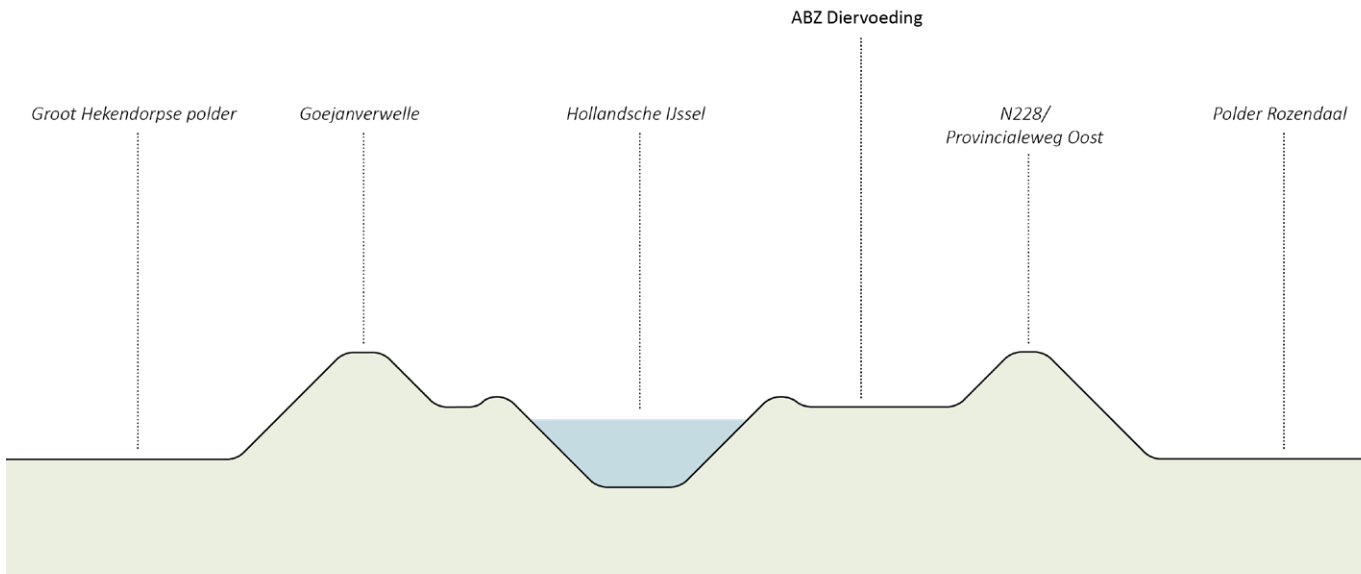
2. Analyse

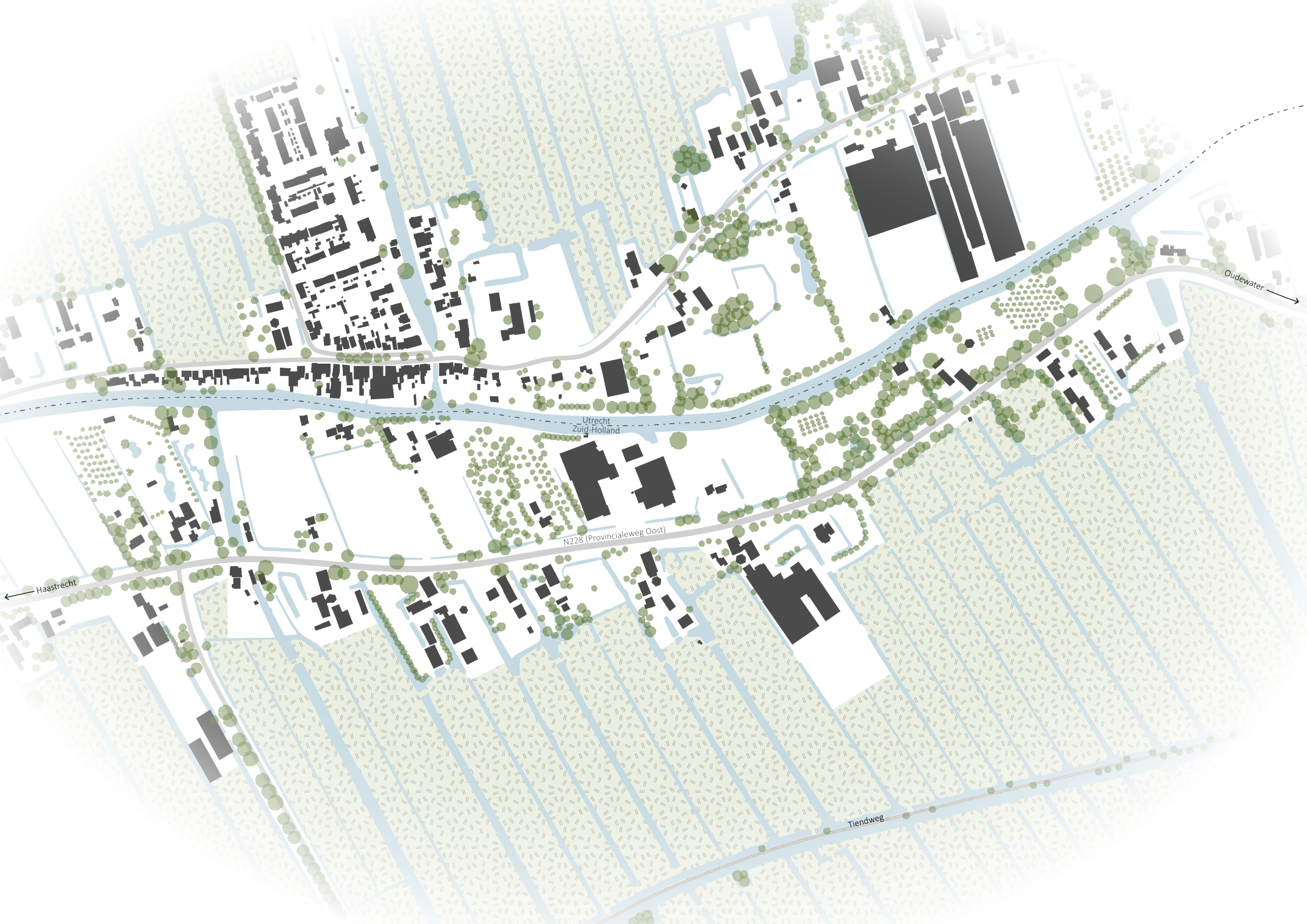
2.1 Landschap

Het fabriekscomplex ligt aan de zuidzijde van de Hollandsche IJssel in de Krimpenerwaard, in het veengebied dat zich uitstrekt tussen Haastrecht en Oudewater. Aan de noordzijde van de rivier ligt Hekendorp.

ABZ Diervoeding ligt in het hoger gelegen gebied tussen de dijken van de Hollandsche IJssel. Dit gebied tussen de dijken wordt ook wel zelling genoemd, een zanderige ondiepte tussen vaargeul en dijk of kribben. De gebieden ten noorden en zuiden van de rivier zijn vanaf ongeveer het jaar 1000 ontgonnen. Hierdoor ontstonden de Groot Hekendorpse polder en de Polder Rozendaal. Deze polders liggen duidelijk lager dan het landschap rondom de Hollandsche IJssel.

Tussen de dijken grenzen de zellingen aan de nu gekanaliseerde Hollandsche IJssel, laaggelegen percelen op kleiafzettingen, die van oudsher een industriële functie hadden. Door het meanderen van de rivier variëren de percelen hier sterk in diepte.

Topografische kaart 1900

Topografische kaart 1936

Topografische kaart 1970

Topografische kaart 1990

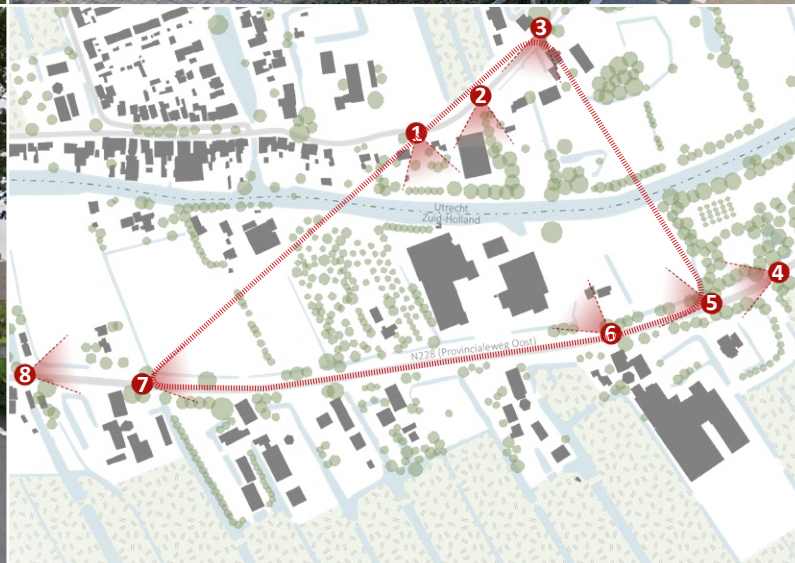
2.2 Bebouwing

Aan de noordzijde van de Hollandsche IJssel ligt Hekendorp, eerder Goejanverwelle geheten, al eeuwen aan weerszijden van de dijk. De Goejanverwellesluis, waarnaar het dorp oorspronkelijk genoemd was, vormde de kern van het dorp. De woningen liggen vooral binnendijs en de economische activiteiten, gerelateerd aan de sluis speelden zich grotendeels buitendijs af. De hierbij behorende bebouwing is op de beide rivieroeveren te vinden.

In het slagenlandschap aan de zuidzijde van de Provincialeweg Oost bevindt zich het eeuwenoude historische boerderijenlint. De erven van deze historische ontginningsas voegen zich naar het strakke ritme van sloten en langgerekte open kavels.

Tussen de dijken varieert de beschikbare ruimte tot aan de Hollandsche IJssel. De bebouwing is hier zeer divers, zowel in functie als in schaal, verschijningsvorm en leeftijd. Deze grote variatie is kenmerkend voor de zellingen langs de Hollandsche IJssel.

Het uitgebreide fabriekscomplex heeft een relatief grote schaal ten opzichte van omringende bebouwing. Dit uit zich niet alleen in de hoogte, maar ook in de breedte van de bebouwing gezien vanaf de weg. Het complex is opgebouwd uit een aantal rechthoekige bouwvolumes van verschillende breedte en hoogte.

2.3 Zichtrelaties

Vanaf de noordoostzijde, over de Goejanverwelle, is de fabriek zichtbaar ten oosten van standpunt 1 (zie tekening op de pagina hiernaast). Ten westen van standpunt 1 staan de woningen dicht op de weg en is er meer hoog opgaand groen, waardoor het zicht op de fabriek grotendeels wordt weggenomen. Zo staan er aan de noordoever van de rivier, naast het jaagpad, populieren, die het zicht op de fabriek vanuit Hekendorp grotendeels wegnemen.

Vanaf de N228 (Provincialeweg Oost) is de fabriek niet overal zichtbaar. Vanuit het oosten is de fabriek, door hoog opgaand groen, pas te zien ten westen van standpunt 5. Vanuit het westen is de fabriek, over de boomgaarden, zichtbaar vanaf standpunt 7.

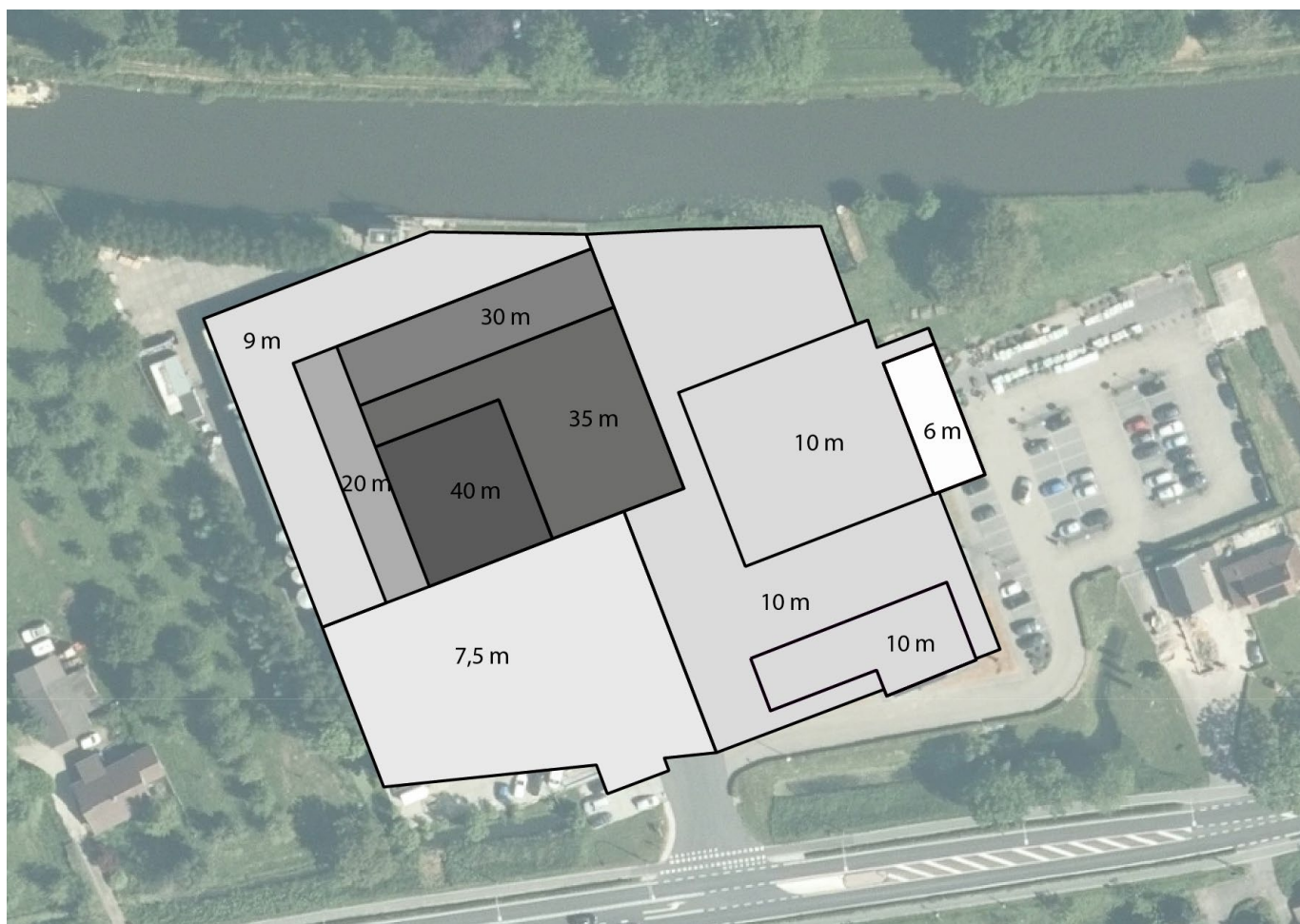
Daarmee is de huidige fabriek grofweg zichtbaar in de driehoek tussen standpunten 3, 5 en 7.

2.4 Omgevingsplan

In het omgevingsplan zijn de maximaal toegestane bouwhoogtes per bouwvlak opgenomen. Deze lopen van buiten naar binnen op. Het bestaande bouwvlak is niet in omvang veranderd, maar de bouwhoogtes binnen het bouwvlak zijn centraal in het plangebied verhoogd. Met deze wijziging in het omgevingsplan is zowel rekening

gehouden met het nu voorliggende bouwplan, als met eventuele uitbreidingen in de toekomst. Omwonenden krijgen hiermee dus langjarig rechtszekerheid.

Bij de uitwerking naar beeldkwaliteitscriteria is daarom flexibiliteit ingebouwd. Zo kunnen eventuele toekomstige uitbreidingen van de fabrieksbebouwing ook voldoen aan deze criteria voor ruimtelijke kwaliteit.

Bouwvlak met hoogtes zoals maximaal toegestaan in het omgevingsplan.

3. Randvoorwaarden en uitgangspunten

3.1 Randvoorwaarden

De beeldkwaliteitscriteria moeten niet alleen van toepassing kunnen zijn op het huidige bouwvoornemen, maar ook toereikend zijn voor eventuele toekomstige uitbreidingen, zoals beschreven in paragraaf 2.4.

De inrichting van het terrein mag de bedrijfsvoering in balans met de ruimtelijke kwaliteit van de landschappelijke omgeving niet in de weg staan.

De diervoederfabriek maakt deel uit van de voedselketen. Daarom is hygiëne op het terrein een belangrijk punt voor de bedrijfsvoering. Dit betekent dat tussen de bebouwing muizen, vogels en andere dieren zo min mogelijk aangetrokken moeten worden. Het realiseren van beplanting aan de gevels of op de daken is daarom niet mogelijk. Ook het planten van struiken tegen de gevels is ongewenst.

Bouwen in het talud van de dijk is niet toegestaan.

In verband met het garanderen van voldoende privacy voor de omliggende woningen, komen er geen volledig transparante raampartijen in de hogere bouwdelen.

De entree van het complex wijzigt niet. De Welkoop blijft ontsloten worden via de hoofdentree van de fabriek. De tweede route dient uitsluitend voor calamiteiten.

3.2 Uitgangspunten

Het complex is van veraf een zeer hoog object in een waardevol en kwetsbaar open landschap. Een rustige en verzorgde uitstraling is daarom van belang. De in het landschap toch al afwijkende bebouwing neemt met de nieuwbouw verder toe. Het effect op de omgeving wordt daarom zoveel mogelijk verzacht.

Van nabij is het complex een amalgaam van functies dat primair eenheid en rust biedt, en pas daarna verschillende gebruikers accommodeert. Daarbij staat het streven naar een industriële en doelmatige uitstraling centraal, passend bij de functie die de diervoederfabriek van oudsher heeft.

Het complex ontwikkelt zich in de tijd. Er komt een gelaagdheid in opbouw van de bebouwing waarin geschiedenis en ontwikkeling afleesbaar zijn.

De bebouwing die een relatie heeft met de Provincialeweg Oost, dient zich op de weg te oriënteren en te refereren aan lintbebouwing.

De aan de randen van het terrein aanwezige landschappelijke elementen, zoals de rijen berken en de walnotenboom blijven zoveel mogelijk behouden. Boomgaarden komen als karakteristiek landschappelijk element regelmatig terug in de omgeving.

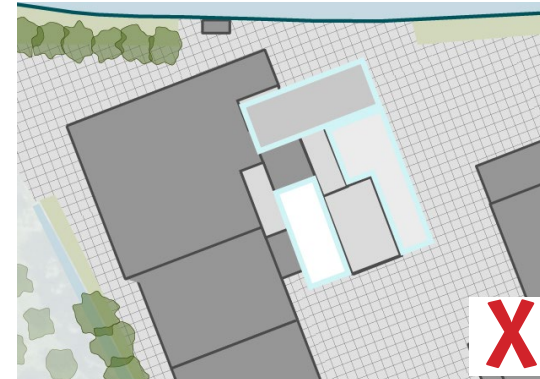
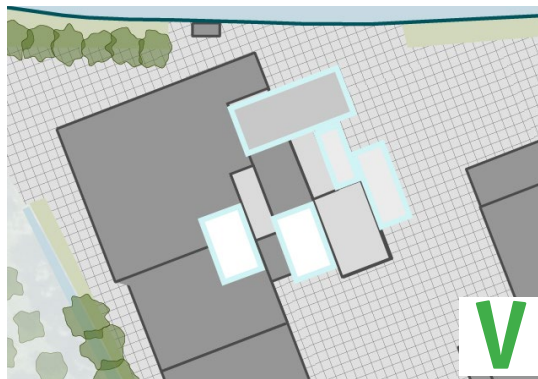
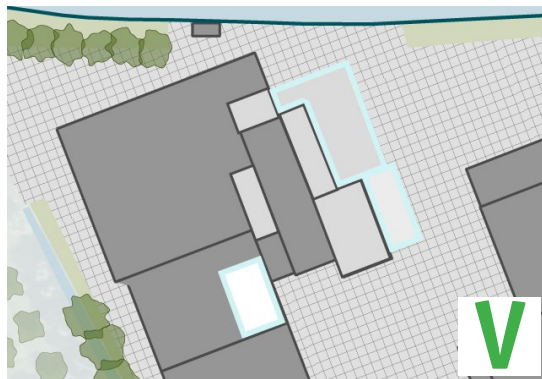
De plint in lichtbruin metselwerk verkleint de schaal bij verticale bebouwing. De donkere rand benadrukt de hoogte van het bouwvolume.

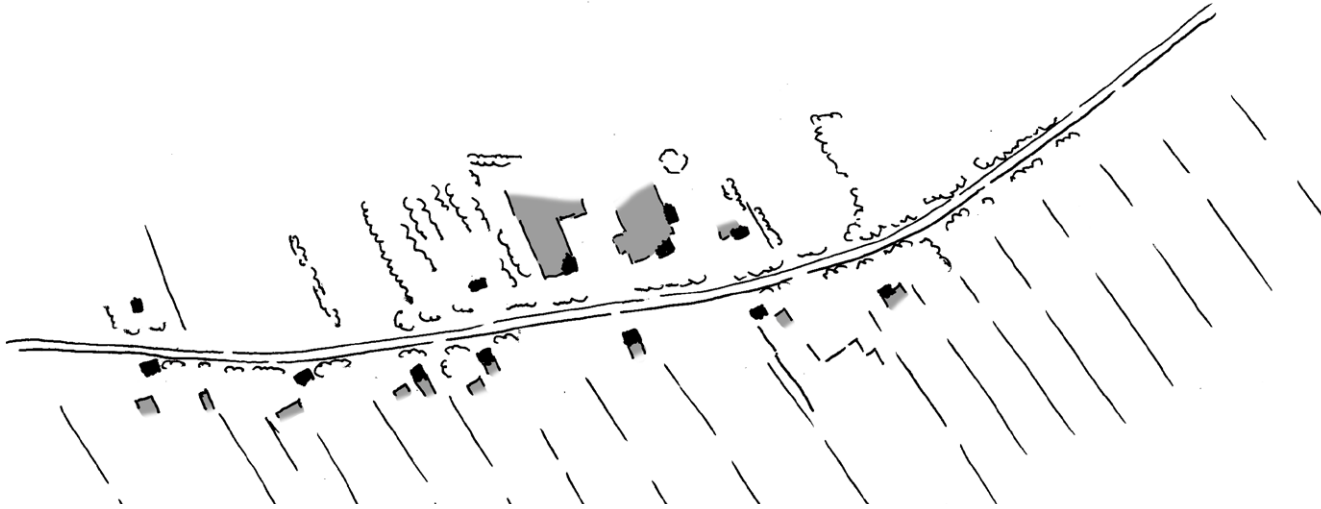
Schaalverkleining bij horizontale bebouwing

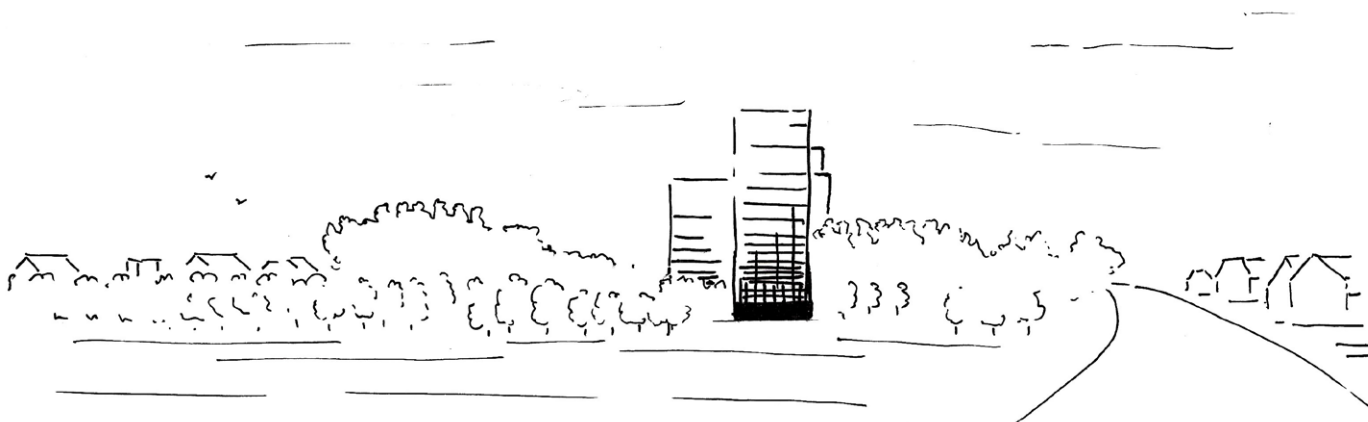
Uitbreidingen zijn herkenbaar als afzonderlijke bouwvolumes, die in hoogte en plaatsing verspringen ten opzichte van elkaar.

4. Visie

Kleinschalige, afwijkende bouwvolumes verkleinen de schaal tot de menselijke maat en het bestaande ritme van bebouwing.

Hoge bouwvolumes staan op een stevige plint en zijn naar boven toe geleidelijk aan lichter van kleur.

Vanwege de schaal en hoogte van de bebouwing is de visie gericht op de horizontale en verticale interactie met de omgeving.

Horizontaal

Door het toevoegen van afwijkende kleinschalige bouwvolumes langs de Provincialeweg Oost, wordt de schaal van de bebouwing achter op het fabriekscomplex verkleind tot de menselijke maat. Deze afwijkende volumes aan de voorzijde oriënteren zich op de weg en voegen zich naar het ritme en de korrelgrootte van de bebouwing langs deze doorgaande weg.

Verticaal

De hoge bouwvolumes lopen van buiten naar binnen op in bouwhoogte. Hogere volumes hebben een stevige en afwijkende plint, die staat voor de menselijke maat. De bebouwing daarboven wordt geleidelijk aan lichter van kleur. De hoogste bouwdelen gaan door hun kleuren en materialen zoveel mogelijk op in de achtergrond, de lucht.

4.1 Criteria voor bebouwing

Om een goede beeldkwaliteit te realiseren gelden de volgende criteria voor nieuwe bebouwing behorend bij de fabriek:

- Voor het ontwerp van iedere uitbreiding dient een in het architectenregister ingeschreven architect te worden ingeschakeld.
- Iedere nieuwe fase in uitbreiding van de bouwvolumes dient een integer en op zichzelf leesbaar architectonisch ontwerp te zijn.
- Verschillende bouwvolumes verspringen ten opzichte van elkaar en zijn van elkaar te onderscheiden.
- Er worden rechthoekige bouwvolumes gerealiseerd, die plat zijn afgedekt.
- De bouwvolumes hebben verschillende grijs tinten als hoofdkleur.
- De lagere bouwdelen, die gericht zijn op de Provincialeweg Oost, onderscheiden zich in kleur en schaal.
- Deze lagere bouwdelen zijn overwegend roodbruin van kleur, zie het voorbeeld op pagina 18.
- Deze lagere bouwdelen zijn kleiner van schaal dan de overige bouwvolumes.

- In de gezamenlijke bouwdelen die hoger dan 28 m zijn, dient een open ruimte te zijn (in noord-zuid richting, zichtbaar vanuit richting Provincialeweg Oost) van tenminste 18 m breed en tenminste 3,4 m hoog.
- Bij realisatie van een luchtbrug wordt samenhang gezocht met de bouwdelen gericht op de Provincialeweg Oost, zoals benoemd in de vorige vier punten.
- Bij hogere bouwdelen worden de van grotere afstand zichtbare geveldelen lichter van kleur dan de lagere bouwdelen.
- Raampartijen boven in de hogere bouwdelen, die in het zicht van omringende woningen liggen, zijn niet toegestaan.
- De hogere bouwdelen zijn uitgevoerd in grijs- en blauwtinten, afgeleid van de lucht.
- Hogere bouwdelen zijn voorzien van een duidelijk herkenbare plint. De beëindiging kan waar nodig worden aangezet met een semi-transparant materiaal.

Op de pagina's hierna is een en ander nader toegelicht.

4.2 Criteria voor reclame-uitingen en naamsvermeldingen

- Reclame-uitingen en naamsvermeldingen worden meegenomen in het ontwerp van het gebouw en afgestemd op de gevel.
- Reclame-uitingen vormgeven in open letters (driedimensionaal).
- Op de hoge gebouwen en gebouwdelen boven de 10 meter geen verlichte reclame-uitingen, logo's en naamsaanduidingen.
- Reclame-uitingen en naamsaanduidingen plaatsen op een logische plek, bijvoorbeeld bij de entree.
- Reclame-uitingen beperken tot de essentie, het hoogst noodzakelijke.
- Verlichting in of ten behoeve van de reclame-uitingen en naamsaanduidingen dimbaar en schakelbaar maken zodat de verlichting in de avonduren en na sluitingstijd gedimd of uitgeschakeld kan worden zodat ongewenste lichthinder en verstoring van de fauna kan worden voorkomen.

Bij de entree verkleint de schaal van het bouwvolume tot een menselijke maat.

De relatie met de Provincialeweg Oost wordt op drie plekken benadrukt met bouwdelen in een afwijkende roodbruine kleur en een ruwe textuur. De openheid van deze bouwdelen representeert de mate van publieke toegankelijkheid:

- De entree van de Welkoop heeft een zeer open karakter en biedt zo de bezoekers een warm welkom.
- Het kantoor van de fabriek is halfopen en bedoeld voor werknemers en gasten.
- De bedrijfshal is geheel gesloten en ontoegankelijk.

Zo vertelt het bebouwingscomplex een verhaal in horizontale richting.

Gelamineerd hout past in de huisstijl van Welkoop.

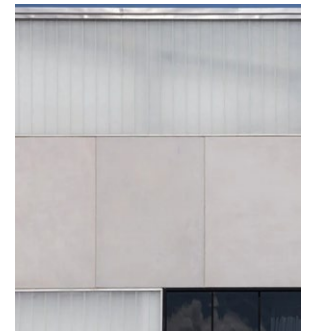
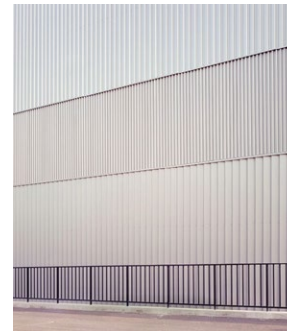
Het gebouw van de Welkoop krijgt een nieuwe entree met een overkapping in gelamineerd hout. Om de schaal van de entree te verkleinen tot de menselijke maat, krijgt deze zelf een extra gelamineerd houten poort. Het kantoor van ABZ Diervoeding wordt geschilderd in dezelfde roodbruine kleur. Het cortenstalen kunstwerk sluit hier als visitekaartje naadloos op aan.

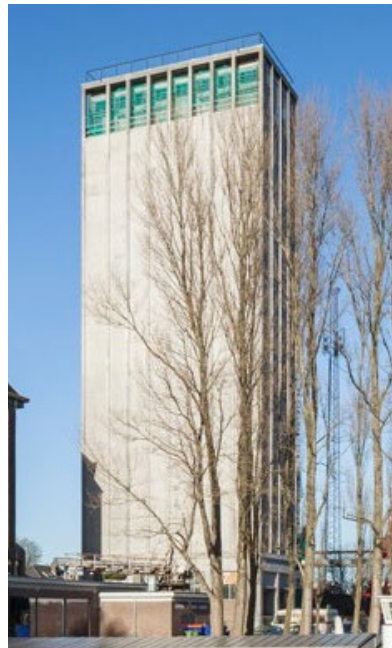

De luchtbrug vormt in de hoogte een afwijkend element, dat de menselijke maat terugbrengt. Om dit te benadrukken, krijgt de constructie dezelfde roodbruine kleur als bij de op de weg georiënteerde geveldelen.

Referentiebeelden gelaagdheid in gevelopbouw en gladde (semi)transparante materialen in hogere bouwdelen

Bij de hogere bebouwing, die boven de omringende bomen uitkomt, speelt zich in verticale zin een andere geschiedenis af. Van beneden naar boven is sprake van een uitgesproken en herkenbare plint. Daarboven wordt de bebouwing luchtiger van karakter en uitgevoerd in gladde materialen.

De bomenrij aan de noordzijde, langs de rivier

De bomenrij aan de westzijde, met daarachter de boomgaard op het perceel ernaast

◀ *De bestaande, karakteristieke notenboom op de dijk aan de Hollandsche IJssel.*

5.1 Huidige landschap en ambitie

ABZ Diervoeding ligt in het hoger gelegen gebied tussen de dijken van de Hollandsche IJssel. Het contrast tussen deze dijkzone en het zuidelijk gelegen veenweidegebied is groot. De rivierzone is kleinschalig en verdicht met boomgaarden en andere boombeplanting, terwijl het veenweidegebied grootschalig en zeer open is.

Het huidige terrein van ABZ Diervoeding heeft, mede door regels rondom hygiëne en de bedrijfsvoering, een open karakter. Alleen aan delen van de west- en noordzijde van het terrein staan bomenrijen. Ook staat er op de dijk, ten noorden van de parkeerplaats van de Welkoop, een grote en karakteristieke notenboom. Deze dient behouden te blijven.

Zowel aan de rivierzijde als aan de wegzijde is er weinig ruimte voor landschappelijke inpassing. De ambitie is de beschikbare ruimte optimaal te benutten voor landschappelijke inpassing, maatregelen voor klimaatadaptatie en natuurinclusieve inrichting.

5.2 Criteria voor landschappelijke inpassing

- Zicht op de bebouwing filteren door beplanting.
- Wegbeplanting langs de Provincialeweg Oost

onttrekt de hogere delen van de fabriek aan het zicht. Dit geldt voor de gehele lengte van het perceel, behalve bij de entree.

- De entree blijft open doordat onder de bomen door gekeken kan worden. Dit waarborgt de veiligheid van het in- en uitrijden van het terrein.
- Haaks op de wegbeplanting dient aan de oostzijde een bomenrij te worden toegevoegd, met ondergroei in de vorm van een gevarieerde landschappelijke haag. Boomsoorten hiervoor kunnen zijn els, eik en/of wilg. Voor de hagen kan dit meidoorn, hazelaar en/of veldesdoorn zijn.
- Rondom het parkeerterrein en langs de ontsluiting op de voorzijde van het terrein parallel aan de Provincialeweg Oost worden hagen geplant. Geschikte soorten hiervoor zijn haagbeuk en beuk.
- Het parkeerterrein dient meer klimaatadaptief te worden ingericht. Dat kan door water vertraagd af te voeren middels het aanleggen onder licht afschot richting oppervlaktewater, door grasstenen toe te passen en door bomen van de tweede of derde grootte tussen de parkeerplaatsen te situeren; kers is een passende soort hiervoor.
- Onder de bomenrijen en langs de oevers wordt bloemrijk grasland ingezaaid en als zodanig beheerd.
- De inrichting van de buitenruimte dient waar mogelijk klimaatadaptief en natuurinclusief te zijn.

Overzicht voorbeelduitwerking landschappelijke inpassing en onder: doorsnede van boomkronen die het zicht op de hoge bebouwing filteren (locatie: zie hierboven)

Impressie van landschappelijke inpassing door middel van bomenrijen

Referentiebeeld van parkeren onder sierkersen

5.3 Voorbeelduitwerking landschappelijke inpassing

Hoge bebouwing zoals de fabriek van ABZ Diervoeding valt op in het landschap. Dit zicht op de bebouwing is niet volledig weg te nemen. Wel is het mogelijk om, met goede plaatsing van bomen, het zicht op de bebouwing te filteren.

Het zicht op de fabriek kan met name gefilterd worden aan de oostzijde van het plangebied. De wegbeplanting langs de Provincialeweg Oost neemt het zicht op de hogere delen van de fabriek al enigszins weg. Door op de oostgrens van de locatie, haaks op de wegbeplanting, een bomenrij (divers sortiment) toe te voegen, wordt dit zicht verder gefilterd. Geschikte boomsoorten voor een dergelijke bomenrij zijn es, els, eik en/of wilg.

Daarnaast kan de boombeplanting langs de Provincialeweg Oost verder uitgebreid worden ter hoogte van de entree van het terrein. De zichtbaarheid van ABZ Diervoeding en de Welkoop blijft bestaan, doordat je onder de boomkronen doorkijkt. De hoge bebouwing wordt echter grotendeels aan het zicht onttrokken, door diezelfde boomkronen. Naast de entree wordt de parkeerplaats aan het zicht onttrokken met een haag. De entree zelf blijft meer open, om de veiligheid van het in- en uitrijden van het terrein te waarborgen. Geschikte boomsoorten voor het uitbreiden van de wegbeplanting zijn es, els en/of eik.

toevoegen bomenrij met gevarieerd
sortiment: els, eik en wilg

mogelijk plaatsen wilgenschutting, 2m
hoog, plaatsing in samenspraak/overleg
met directe buurman perceel westzijde

uitbreiden van de wegbeplanting
met gevarieerd sortiment van
els, eik en wilg

nieuwe haag:
beukenhaag

toevoegen bomenrij met
gevarieerd sortiment:
els, eik en wilg

landschappelijke haag van
meidoorn, hazelaar en
veldesdoorn
parkeren in 'boomgaard' van
kers (*Prunus avium* 'Plena')
inzaaien bloemrijk grasland

nieuwe hagen: beukenhaag

uitbreiden van de
wegbeplanting met
gevarieerd sortiment van
els, eik en wilg

inzaaien bloemrijk grasland

Referentiebeeld van een beukenhaag

Referentiebeeld van een landschappelijke haag

Referentiebeeld van bloemrijk gras

Het parkeerterrein van de Welkoop kan met de uitbreiding geoptimaliseerd worden. Daarbij zou het goed zijn om, gezien het groene karakter van de winkelketen, het parkeerterrein groener in te richten. Dit past goed bij het type bedrijf en zorgt voor een aangename klimaat op warme dagen. Dit kan bereikt worden door het toepassen van grasstenen en door bomen van de tweede of derde grootte toe te voegen. Deze bomen zorgen voor schaduw op verharding en op de auto's. Deze bomen kunnen een knipoog zijn naar de veelvoorkomende boomgaarden in de omgeving. Parkeren onder fruitbomen is ongewenst, vanwege vallend fruit, maar door bijvoorbeeld te kiezen voor sierkers als boomsoort, krijgt de parkeerplaats wel de uitstraling van een boomgaard.

Rondom de parkeerplaats van de Welkoop en het parkeerterrein aan de voorzijde van ABZ Diervoeding worden hagen aangeplant, evenwijdig aan de Provincialeweg Oost, voor een groenere uitstraling naar de weg toe. Geschikte soorten hiervoor zijn haagbeuk en beuk.

Tot slot wordt onder de bomenrijen en langs de oevers bloemrijk grasland ingezaaid. Dit bloemrijke grasland zorgt voor een vergroting van de biodiversiteit en geeft een aantrekkelijk, natuurlijk beeld. Het is onderhoudsarm aangezien het slechts één tot twee keer per jaar gemaaid hoeft te worden.

Bronnenlijst

Documenten

- Nota Ruimtelijke kwaliteit Krimpenewaard 2017
- Krimpenewaards Kookboek - ontwikkelen met kwaliteit
- Bestemmingsplan Provincialeweg Oost 34a/36 ontwerp 12-10-2023 (met ingang van 2024: wijziging omgevingsplan)

Websites

- <https://rhcrijnstreek.nl/bronnen/lokale-historie/oudewater/hekendorp/beknopte-geschiedenis-van-hekendorp/>
- <https://topotijdreis.nl>
- <https://gebiedsprofielen.zuid-holland.nl/Gebiedsprofielen/website/index.html?webmap=a7d49f1f3c044ae6b177d07e97af95d0>
- <https://weninkholtkamp.nl/werken/herbestemmen-zwarte-silo-deventer/>
- <https://google streetview>
- <https://scanlight.se/projekt/tillfalliga-saluhallen-ostermalmstorg/>
- <https://www.dezeen.com/2016/04/10/lago-events-hall-pitsou-kedem-concrete-glass-rishon-lezion-tel-aviv-israel/>
- <https://archello.com/project/urban-valley-activity-building-and-offices> copyright foto: simone bossi
- <https://www.hofvogels.nl/natuurerf/hagen-en-heggen/>
- <https://www.cruydhoeck.nl/g2-bloemrijk-grasland-zware-grond-losse-grammen>

Colofon

Project:	BKP & landschapsplan ABZ Diervoeding (locatie Haastrecht)
Opdrachtgever:	Promad BV Populierenweg 29 3421TX Oudewater
Contactpersoon:	Jacco van Leersum
Bureau:	Bureau Maris b.v. Gildenveld 18 3892 DG Zeewolde 036-5220971 info@bureau-maris.nl www.bureau-maris.nl
Projectleider:	Elma van Beek
Ontwerper:	Dianne van de Berkt

Vormgevers van stad & landschap